

UŽIJTE SI KAŽDOU CHVILKU. BUĎTE TEĎ A MAKEJTE NAPLNO

Rozhovor s lektorkou, dabérkou a pedagogkou DAMU Evou Spoustovou

Pamatuješ, jak ses dostala k divadlu?

Můj tatínek byl fanatickým loutkářem. V souboru měli tak padesát čísel vysoké marionety a můj táta se rozhodl tuhle krásnou disciplínu obnovit. Vyrůstala jsem doma obklopená malými loutkami a v divadle, kde byly ty veliké. Mám odtamtud jednu krásnou příhodu. V tom loutkářském souboru měli kluka, který mluvil nepředstavitelně pomalu a smutně. A mluvil kašpárka. Naproti tomu kašpárkův vodič s ním chodil hrozně rychle a vesele. Takže když si tam tak poskakoval ozývalo se smutným hláskem: „Děti... ticho... já jsem takový veselý... ticho.“ Užasný kontrast! Anebo: můj táta měl falešné zuby a zakládal si na tom, že bude současně vodit i mluvit. A možná právě kvůli němu se interpretace rozdělila, protože když mluvil vodníka, vžil se do své role tak, že když dělal „brekeke“, tak mu ty jeho zuby vypadly na jeviště a musela se zatahnout opona. /smích/ Abych se vrátila - pocházím z rodiny dvou učitelů. Ti mi samozřejmě řekli, že mě nikdy ke komediantům nepustí, protože jsou to divní lidé. A že tam všechny kšefty chodí přes postel a že mě kvůli morálním zásadám nepustí. Když jsem se potom hlásila na DAMU a přijali mě, rodiče byli proti. Prý musím něco dělat, tak mě jako čerstvou absolventku dali do první třídy jako učitelku. Bylo mi tehdy sedmnáct. Tehdy se totiž říkalo, že učí každý, kdo udrží moč a křídlo. /smích/ Další rok jsem to chtěla zkusit znovu a když jsem s rodiči přestala mluvit, tatínek mi přinesl v předposlední den termínu přihlášku a řekl: „Stejně tě nevezmou, tak si to klidně vyplň!“

Co se ti vybaví, když se řekne hlas?

Kohout, protože hrozně vríská. Měli jsme totiž souseda, který vyprávěl o tom, jak měl souseda a ten mu

přišel divný a že my jsme jako prima. A prý vstával každý den v půl čtvrté, aby vytáhl kohouta a ten vzbudil kokrháním toho souseda. Takhle se mu mstil za to, že je divný. /smích/

Říkáváš, že hlas je naší vizitkou.

Ale to jsem nevymyslela já! To je věta od paní Song. Když jsem studovala východní kulturu, chodila jsem k ní na lekce a právě ji považuji za svou hlavní učitelku. Měla jsem skutečně kliku na lidi. Nemusí to vždy souviset s hlasem, nicméně právě takoví lidé tě posouvají dál. Když tě má něco potkat, tak aby se složil ten náš diamant, tedy lidské tělo, stejně tě k tomu něco dokoje. Jung tomu říkal synchronicity.

Na svém semináři jsi mluvila o Nově, o médiích, o úrovni mluvy na veřejnosti...

Je to strašné. To, co teď zažíváme, je totální krize. Dabing je mrtvý. Dělat jej jako uměleckou disciplínu umí v současné době asi tak čtyři lidé. Nemám na mysli herce. Herec je úžasný materiál. Ale dabing musí být připravený, a to už neumí skoro nikdo. Je také problém s plností trhu. Když namlouvám, naučila jsem se při jakékoliv chybě volat: „Hovno!“ Protože normálně ti, když uděláš chybu, řeknou: To je dobrý, jedem dál, toho si nikdo nevšimne. Takže to dělám z čisté sebeobrany, aby nás to nechali vrátit. To je problém. Teď už se změnila i technologie. Točíš si jen svoji brázdu, bez hereckého partnera a jedeš klidně i těžké texty a přitom ani nevíš, co hraješ. Také mám teorii, že kvůli dabingu se změnil způsob, jakým mladí Češi říkají oznamovací věty. Změnila

Rozhovor pokračuje na straně 2

...dokončení ze strany 1

se větná melodie. Je veliký rozdíl, když řekneš „já už s tebou o tom nehodlám mluvit“ a je tam tečka, než když to řekneš bez ní. To je tam potom taková pobídka. Přesvědčuj mě, nemyslím to vážně. Pokud tam je tenhle ocásek, tak si ten člověk nestojí za svým. Tisíckrát opakovaná lež se stává pravdou...

Stejně jako důraz na druhou slabiku.

Přesně! My potom musíme vlastně Čechy znovu učit česky. To je běžné na Nově. Tam slyšíš ty krátké sekané věty s nádechy, ale to je kvůli všobecnému stresu od šéfů a hlavně tak vyvolávají uměle napětí. Navíc ta hudba na pozadí, to nemá se zprávami nic společného.

Proto se to také nejmenuje zpráva, ale Televizní noviny. Jaké herce považuješ za skutečná esa v dabingu?

Tak to je jednoduché. Jirka Prager, Mirek Meduna, Karel Dobrý, Jitka Ježková a miluju Ondru Brzobohatého. Mně se například stalo, že produkce chtěla mít v obsazení nějaké známé jméno, a tak mi jednou poslali právě Ondru Brzobohatého. Přišel a byl takový... prostě frajírek. A když jsme si pak pustili výsledek, zjistila jsem, že takový citlivý a úžasný výkon je až zázrak. Pak jsem si řekla: Vidiš, Spoustová, nikdy si nesmíš dělat názor předem. Nikdy. Největší nádhera je, když ti přijde do studia někdo, komu ten text rozkvetne pod rukama, jako kdyby to byla rajská zahrada. A on to dokáže jen hlasem a jen tím, že ví, o čem mluví. Viš, ona na mě vždycky řvala paní Adamová: „Evo, co to je ten talent?! Co to je?!“ A já jí na to: „Já nevím. Já tomu říkám gift, protože to je nenahraditelný dar.“

Vít Malota

FOSILNÍ SLOUPEK

To včerejší úterý se mně ještě teď, v 0:45, kdy píšu tenhle fosilní sloupek, zdá být šileným. V tom úmorném vedru se pro nás, majitele kartiček pro řadu B, nakupila tři nelehká představení: Neprebudný, Testosteron a Amadeus. A s nimi – proto začínám tenhle fosilní sloupek takto – téma zcela principiální, jež bylo a je skloňováno v souvislosti s JH v posledním čase často a hojně: činohra. Píšu-li od počátku o širí poetiky, jež nám JH 2013 předvádí, pak samozřejmě činohra nesmí a nemůže chybět. I když samozřejmě je to téma rozsáhlé, které by si vyžadovalo dlouhého podrobného výkladu, odpustím si ho, nemíním se jím unavovat. Chci upozornit jen na

jedno. Mluvíme o činohře, ale přitom pomíjíme skutečnost, že jde o druh divadelního jazyka, jenž má jisté základní a rozhodující znaky, které jej utvářejí, konstituují právě jako činohru na rozdíl od jiných divadelních druhů. A tyhle znaky se potom v rámci osobitých poetik všelijak přetvářejí a formují různé projevy a podoby činohry, jak to ukázalo to žhavé úterý. A rozhodně ani jeden z nich nebyl tím, co obvykle pod pojmem činohra velice často rozumíme: onou poetikou, jež se zrodila v polovině 18. století a která jako měšťanské divadlo na dlouhou dobu až dodnes ovlivnila chápání a vnímání činohry.

Jan Císar

STRIP

TĚŽKÝ ŽIVOT ABSTINENTŮV 2

Klišé je pasé. Nejprobíranějším tématem na Jiráskově Hronově je abstinence. Tak to má být. Jen roz-proudit diskuzi. Když už tak rádi děláte před každým představením „pšt“, můžete se pokusit složit další zkoušku. Tentokrát z kategorie megahypersuperextrahardcore, a to nepít, a přesto se dobře bavit. Ti, co to zvládají, co to teprve chtějí zvládnout, ale i ti, kteří to zvládnout nemohou - pište. Nebojte se. Podělte se.

Zde je první čtenářský E-mail (ano, JHabstinenti@seznam.cz skutečně funguje) a volám: Bravo! Jen tak dál.

Nikdy jsem se tím netajila, ale právě kvůli tlaku veřejnosti jsem se raději vždy schovala za nějaké to jedno pivo, které pak vydrželo celou noc. V současné době je našťástí nealko pivo všude k dostání. Tak už nevypadám podezřele. Ten tlak, manipulace a přemlouvání, a to zvláště mezi lidmi, kteří jsou svobodomyšlní, tolerantní, tvořiví a spontánní, je fakt k nevydržení. :) Jsem jaká jsem a nestydím se za to! Vemte to prosím na vědomí a nebojte se, dokážu být tvořivá a zábavná i bez alkoholu.
Jana Machalíková

C₂H₆O!

Kolem šesté hodiny odpolední jsem u pramene „Prdlav-tašku a v ní nové igelitovou boty a nové značkové ponožky. V případě nálezu prosím o jejich odevzdání do redakce, nálezce bude finančně odměněn.

P.S.: Včera mě jeden chlapec zastavil, že prý mě musí zklamat, ale že prý nejsem největším abstinentem Jiráskova Hronova a že prý kolik jsem toho vypil za svůj život a on prý určitě méně. Dobrá, já jsem trpělivá osoba, tak to zopakuji ještě jednou. Ač plnoletost již završenu mám, nikdy jsem nepil, nepiji, alkoholu se vždy vzdám. Tak pište, pište. Až nás bude do-statek, zajdeme to někam zapít.

Vít Malota

Vlídny řidič hledán!

Zpěvačka Antonína Puchmajera Zuzana V. hledá vlídneho řidiče nebo řidičku, který/která by ji mohla ve středu po posledním představení (tj. pozdě večer) dopravit do Prahy. Zuzana je milá spolucestující a je připravena se spolupodílet i na cestovních nákladech. Zájemci, prosíme, volejte na číslo 733 543 764. V případě většího počtu uchazečů si vyhrazujeme právo volby podle doby odjezdu a typu vozu.

VÝZVA

Představení v ohrožení

Protagonistce inscenace ZeZásuvek Lucii Páchové odnesl neznámý člověk nestřežený notebook, ve kterém má uloženy všechny podklady ke svému multimediálnímu vystoupení. Žádáme dotyčného, aby přístroj vrátil, jinak bude představení vážně ohroženo.

POZOR!

U dvou čtvrtčních představení dochází ke změně místa hraní: Osloboděná slibka se přesouvá do Jiráskova divadla a Srnky naopak do Sálu Josefa Čapka. Hrací časy se nemění.

STRIP

CHTĚLI JSME ZKONKRÉTNIT PRŮMĚRNOST

Rozhovor s režisérem souboru Jaroslavem Kodešem

Pokaždé, když jste na Hronově k vidění, přivezete představení s velkým příběhem. Co vás na nich táhne?

Nějak nás víc oslovují. Rádobydivadlo je tím od svého začátku pověstné, že si vybíralo silné příběhy, dramatické postavy, konflikty. Na komedie nejsme.

Vůbec vás neláká zkusit komedii?

Pokud vím, kdysi v historii Valeš jakousi komedii zkoušel, vlastně i před dvěma lety tu byl s komedií. Vzpomínám si dokonce, že se mu tehdy soubor vzbouřil, že nic takového nechce hrát. Že chce hrát Faidry, Ibseny, Bergmany.

Co vnímáte jako největší úskalí „velkých her“?

Rozhodně to vyžaduje herecky zkušený soubor. Dramatickou postavu bez dobře herecky vybaveného herce nepostavíte. Neschováte se za nějakou karikaturu, šaržičku.

Není pak problém přibírat do souboru novou krev?

Před několika lety jsme tu třeba hráli Equua, kde Vítek hrál poprvé (Amadeus, pozn. red.), a vidíš to. Rozhodně má talent a nějak se mu to zalíbilo, přizpůsobil se duchu souboru a funguje to.

Petra (Constance) se poprvé také objevila v Equuovi a pak postupně dostávala příležitosti. Rádobydivadlo hraje šedesát repríz ročně, takže příležitostí získat praxi je dost.

Jako zástupce velké činohry, jak se díváte na přítomnost jiných žánrů na JH?

Vůbec nejsem proti jejich přítomnosti, naopak, vždy je to obohacení. Pravda, když – teď to přeženu – tvořila osmdesát procent programu představení základních uměleckých škol, neuspokojilo mě to. To jsem pak zklamán a toužím po tom, vidět něco náročnějšího. Nechci ale vůbec shazovat práci, kterou dělají učitelky v ZUŠ, jen toho na mě bylo moc.

Jaké je hlavní téma Amadea ve vaší inscenaci?

Nejsilnějším tématem je průměrnost. Hledali jsme, jak bychom tu průměrnost ještě více zkonkrétnili. Aby nebyla jen v postavě Salieriho, ale aby se objevovala i u ostatních figur. Také jsme si říkali, že když je někdo horším skladatelem, ještě to neznámá, že je průměrný. Průměrnost je v činech. Tam se člověk obecně projevuje jako průměrný.

Petra Jirásková

SKICA K AMADEOVI

Rádobydivadlo Klapý přivezlo na letošní festival svou inscenaci slavné hry Petera Shaffera Amadeus. Hru, myslím, není třeba představovat (i díky filmu Miloše Formana, který na jejím podkladě vzniknul), a protože od tohoto souboru jsem už v minulosti viděl řadu zajímavých inscenací, soubor byl navíc doplněn o řadu zkušených amatérských divadelních tvůrců, dostavilo se i patřičné očekávání. Hned na úvod ale musím říci, že jsem byl zklamán. To, co jsem zhlédl, mi připadalo spíše jako rozpracovaná skica ke vznikající inscenaci, než ve všech složkách dopracovaný tvar.

Začnu scénografií, jako prostředkem, v němž se zpravidla při zkoušení inscenace nejdříve zhmotňuje její dramaturgicko-režijní koncepce (režie Jaroslav Kodeš). V úvodu se ocitáme u postele, na které dožívá starý, po pokusu o sebevraždu zraněný, Salieri. Ten zde začne vyprávět svou verzi příběhu svého vztahu s Mozartem. Salieri z postele vstává a začne své vyprávění rozehrávat, zjevují se další postavy vyprávěného příběhu, budeme se přenášet do prostředí, v nichž se odehrával... Základním dějištěm ale zůstává ona kobka ve špitále. A z této logiky vyplývá i přítomnost jejího inventáře, na prvním místě postele, ve všech dalších scénách. Tak se i děje. Ale protože dále v inscenaci, vyjma úplného závěru, není znovu výchozí prostor vyprávění výrazněji brán do hry, aktualizován, velmi rychle se vytrácí i vědomí jeho organické existence v dalších scénách a v řadě z nich začne působit jako nepatřičný, skoro zavazující, ne-

produktivní asociace vyvolávající prvek. Či prvek ne vždy opodstatněné artistnosti (jen: „co s tím všechno dokážem vymyslet“). Ale kdyby se průběžně Salieri „odrážel“ od výchozí situace a jejího prostředí, mohlo by vše působit jinak. Namísto toho však ve mně začal narůstat významový zmatek. Navíc při objevení fotoaparátu v rukou postavy Větrníčka, současného oblečení některých postav mezi historizujícími kostýmy...

Ale teď k té nejdůležitější postavě na jevišti. Salieri tak, jak ho zde ztvárňuje Václav Špirit, na mne opravdu působí jen jako předběžná studie bez hlubšího hereckého propracování. Hercův projev je převážně deklamátorský, události, které jako Salieri sleduje a účastní se jich, se na něm výrazněji neprojevují, motivace jeho jednání se tak vlastně sdělují převážně literárně. Ale energie pro jednání vychází především z vnitřního, emočního hodnocení událostí, pro které musí být na scéně hercem a režisérem nalezen výraz. A Salieriho energie je tou, která musí zrodit a rozhybávat celý příběh. Jinak se jeho „smysl neděje“ (což není, domnívám se, požadavek nijak „fosilní“).

Je pro mne překvapující, že nejlépe herecky vypracované momenty inscenace patřily těm mladším, řeklo by se méně zkušeným, hercům na scéně. Myslím tím Petru Maťákovou-Znamenáčkovou v roli Constance a ve společných scénách s ní v druhé půli Víta Šťastného jako Mozarta. No tak příště...

Aleš Bergman

Nejvíce ze všeho mne zaujal způsob práce s hudebními motivy. Volba fragmentů

Mozartových děl se vydařila. Během celé hry mě rušily drobné faktografické nepřesnosti (např. špatné názvy děl, chybná jména a nesprávně uvedená data). Osobně bych se přikláněla k volbě jiného interpreta skladeb. Velmi kladně hodnotím herecký výkon postavy ztvárňující samotného Mozarta, sršel nejen hereckým talentem, ale i, což je v provedení „hudební hry“ důležité, talentem hudebním.

Barča z Horního Maršova

Když začínal ten první monolog, tak jsem si říkala: „Ježíš, co to bude.“ Ale pak se to

najednou rozjelo, bylo to úplně perfektní. Líbila se mi scenografická práce s paravany, s postelí. Hudba byla samozřejmě skvělá. Šli do toho s energií a bylo to perfektní.

Terka z Varů

Představení mi přišlo výborné, hlavně výkon Mozarta. Ale nelíbil se mi typově obsazený Salieri. Viděla bych tam asi

někoho mladšího, kdo by to hrál energičtěji, nejen jako vypravěč.

Pavla z Prahy

Mně se představení hodně líbilo, hlavně energický začátek, ale nemůžu si pomoci –

ten konec byl strašně patetický.

Anička z Prahy

VELKÁ ČINOHRA

Velká činohra, která ještě nedávno představovala jeden z vrcholů určitého typu scénování, se dnes už moc nenosí. Tím pojmem velká činohra rozumím samozřejmě především velké téma, které má ctižádost stvořit obraz dějů a událostí, jež vysoce přesahují soukromou sféru a nahmatávají hlubinné souvislosti, které mají zásadní obecný rozměr. Ale nejen to. Velká činohra předpokládá pro toto velké téma i bohatou strukturu nejrůznějších komponentů scénického tvaru včetně velkého scénického prostoru, v němž režie není jen aranžováním pravděpodobného dění, ale kompozicí mizanscény – tedy umístěním a pohybem herců v prostoru – jež zmnožuje myšlenkový prostor inscenace a zvyšuje působení představení na diváka.

Inscenace a představení Shafferova Amadea Rádobydivadla Klapý tohle všechno má. Samozřejmě začíná to textem, ale pokračuje režii Jaroslava Kodeše, jenž vynalézavě buduje onu strukturu, která velké činohře náleží: od kostýmů, přes hudbu a využití rekvizit i svícení až k rozehrání situací v prostoru jeviště, kdy jednoduchá ale vizuálně výrazná scénografie pomáhá nejen dynamické proměnlivosti, ale i obraznosti mizanscény. Zajisté na prvním místě tuto strukturu budují, rozvíjejí a upevňují herci. Zvláštní postavení v tom připadlo Salierimu Václava Špirita, jenž plní zásadně funkci vypravěče, neboť škrty, jež režisér učinil – zřejmě právem, protože délka představení by se asi stala neúnosnou – mu vzaly možnost rozvíjet a

předvádět to, co mají ostatní postavy, zvláště potom Mozart Víta Šťastného a Constance Petry Mařátkové-Znamenáčkové: plastické individuální jednání. Z tohoto Salieriho se stal klidný vypravěč a chladný racionální komentátor událostí i svých činů. Možná kdyby tato poloha nabyla kruté mrazivosti, že by se rozměr této postavy rozšířil.

To ovšem nemění nic na tom, že tenhle pokus o velkou činohru na amatérském jevišti je pozoruhodným činem.

Jan Císař

VOX POPULI

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací bleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

BYLA TO MOJE VYSNĚNÁ POSTAVA

Rozhovor s představitelem Ondráše Michalem Novákem

Jaké to je hrát roli typu Ondráše?

Na tuto roli jsem se velmi těšil. Byla to moje vysněná postava. Dost dlouho jsme o hře Neprebudенý diskutovali v divadle. Asi dva roky jsem přemlouval spoluherce a principála, abychom ji nastudovali. Potřebovali jsme však najít určitý klíč a principál Divadla Commedia Poprad Vlado Benko jej nakonec objevil. Klíčem se staly husy. A důležité byly i paravány, které člověk může jakkoliv změnit a tím pádem vytvářet nový, pro divadelního diváka absolutně čitelný prostor. Každý hned pozná, zda se jedná o louku, pokoj nebo třeba maštal. Když se tento systém podařilo vymyslet, získal jsem najednou pocit, jako kdyby ta hra už byla někdy napsaná a my ji jenom dostali.

Předloha měla pouze literární tvar...

Důležitý byl pochopitelně scénář. Předlohou bylo dílo Martina Kukučina Neprebudенý a Vlado Benko napsal fantasticky čistý scénář, který se úžasně hraje.

Setkáváte se pravidelně s tím, že diváci ještě po děkovačce pláčou, jako tady v Hronově?

Ano. O tom ta hra přece je. Když se stane, že náš příběh někoho dojde a diváci si Ondráška během představení oblíbí, je jim pochopitelně líto, že tak čistý člověk

byl tak škaredě oklamáný.

Na Hronově celkem pravidelně slavíte se svými představeními úspěchy.

Musím říci, že jsme již na Hronově byli a já osobně jsem tu po čtvrté. Vždy se nám zde hraje úžasně. Hráli jsme zde Zelňáčku, Málku a třeba Pastýře. Je úžasné, že Hronov funguje a jak funguje již osmdesát tři let. Je fantastické stát na pódiu před lidmi v hledišti, kteří divadlo milují a rozumějí mu. Je to úžasné a my prostě milujeme Hronov. Skvěle se tu hraje.

Honza Švácha

MOCNÉ KOUZLO IMAGINACE DIVADELNÍCH STAROŽITNOSTÍ

Podstatu mezinárodní účasti na Jiráskově Hronově po finském souboru naplnilo i Divadlo Commedia Poprad ze Slovenska. Režisér Vlado Benko pro svou inscenaci Neprebuděný zdramatizoval starší povídku Martina Kukučína o mentálně postiženém chlapci Ondrášovi, kterého společnost v rodném prostředí slovenského venkova nedokáže přijmout mezi sebe. Neví si s ním rady a vylučuje ho do izolace.

Působivý režijní koncept sleduje Ondráše od jeho narození do mladé dospělosti, spojené s upřímnou a v podstatě tragickou touhou po ženění, a dále až po předčasnou smrt v hořící stodole, do které je ostatními poslán zachraňovat husy. Inscenátoři používají k vyprávění dramatického příběhu velmi poučené prostředky antiiluzního divadla. Scénické objekty (konstrukce potažené černou látkou) jsou variabilní a v rukou herců se proměňují v cokoliv, co je prostě potřeba. S velmi vkusnou imaginací jsou ke znakování užívány další předměty. Bílá košile stočená do zavinovačky představuje Ondráše těsně po jeho narození, po té si jí herec Michal Novák oblékne, aby jako Ondráš z masa a kostí prožil svůj příběh. Na závěr je z hořící stodoly vynesena umouňená košile znázorňující zesnulého tragického hrdinu. O poznání objevenější jsou plynem napuštěné nafukovací balonky, pohybující se po scéně jako husí hejno, kývající svými dlouhými krky. Herci pracují s imaginací samozřejmě, inscenace je ve své poetičnosti stylově čistá. Když se Ondráš vrhne do hořící stodoly zachraňovat husy ve zmíněné podobě bílých balónků a už se nevrátí, jeden bílý balónek vylétne k nebi.

Hravá je i práce s dalšími rekvizitami. Velmi vtipná je například etuda s modlitební lavicí, kterou je možné rozpúlít na dvě menší a různě znovu sestavovat na scéně podle toho, v jakém vztahu k sobě právě jsou hašteřivé tetky, které se v ní sešly.

Nejsilnější stránkou inscenace je její herecká složka. Michal Novák vystavěl roli Ondráše ukázněně. Jeho postižení není karikováno ani netlačí podbízivě na city diváků. Žádné další role Michal Novák na rozdíl od svých kolegů neztvárňuje. Ve zbývajících osmi postavách se bez ohledu na jejich pohlaví či věk střídají už jen dva další herci – Dušan Kubaň a režisující Vlado Benko. S velmi dobrým hereckým vkusem hrají ženské role, bleskurychle je zaměňují pomocí jednoduchých kostýmních náznaků za role mužské, nevťiravě modulují hlas a přesně dávkuje míru herecké charakterizace jednotlivých postav. Herecká imaginace je rodinným stříbrem téhle inscenace.

Příměr k rodinnému stříbru je ostatně na místě, neboť Neprebuděný je svým stylem tak trochu retro. Způsob hereckého projevu i výtvarný styl jsou blízké divadelní poetice z přelomu sedmdesátých a osmdesátých let. To dodává inscenaci punc vzácné starožitnosti. Zvolené vyjadřovací prostředky jsou inscenátory používány hravě a citlivě, ovšem za vynalézavé je považovat nelze.

V kontextu letošního Jiráskova Hronova je ovšem inscenace Neprebuděný vysoce inspirativní něčím úplně jiným než jevištní imaginací. A sice tím, jak nevťiravě a hlavně vkusně dokáže atako-

Byla to síla-velmi silný příběh. I herecky je to velmi dobře zahrané. I všechny postavy, které hrály jiné role, jak se hezky vpravily do té své role. Jednoduchost scény a přehlednost.

Jarda z Libice

Opravdu příjemné překvapení, protože mé zkušenosti se slovenským divadlem (i odsud) nebývají pokaždé pozitivní. Ale tohle se mi hodně líbilo. Herecké výkony všech představitelů byly super. Bavilo mě, že to byli samí chlapi a přesto si tak hezky poradili s ženským postavama. Práce se scénografií mi přišla nápaditá a funkční. Chtěl bych poděkovat za takhle hezké představení, bratrům ze Slovenska.

Vojta ze Strašecí

U takového příběhu se dá jednoduše sklouznout k přehrávání, ždímání emocí, hraní na city. Nic z toho se ale v případě tohoto představení nestalo. Díky divadelnímu podání a výborným divadelním nápadům příběh působil silně, i když jsme díky spoileru v programové brožuře věděli, jak to dopadne. David z Prahy

vat citovou soustavu diváků. Emoční apelativnost příběhu mentálně postiženého Ondráše lze směle srovnávat s naléhavostí příběhu arménských uprchlíků do Ameriky. Prostředky, kterými jednotlivé soubory útočily na srdce diváků, jsou přitom zcela rozdílné. Ne snad v účinnosti, ale v nástrojích, jakými bylo účinnu dosaženo. Řekl bych, že slovenští kolegové se vydali poněkud čestnější cestou. Snad stále platí, že příklady táhnou!

Luděk Horký

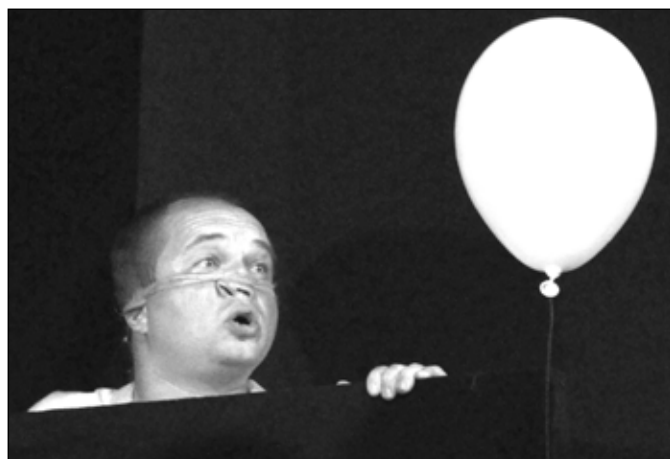
JISTOTA

Pokládám soubor Commedia Poprad za jakousi uzavřenou skupinu, která si na sebe zvykla, ví dobře o každém svém členu – a ono jich věru není moc – co v divadle umí a také všichni znají, co umí jako celek. Odtud pak roste jejich vskutku ansamblové herectví. Tím rozumím, že perfektně a dokonale chápou, co po nich jejich režisér chce a režisér ví, že právě v této ansamblovosti je síla souboru. Což se projevilo i v inscenaci dramatizace povídky Martina

Kukučína, kterou popradští hrají pod názvem Neprebuděný. Jako vždy se potvrdilo, že herectví je jejich hlubinou bezpečnosti, jistotou, na něž lze spolehnout. A to i tehdy, když se pánové musí ujmout ženských rolí, aby v nich věčně, střízlivě a přitom dostatečně plasticky dokreslili prostředí a podmínky, v nichž žije mentálně postižený Ondráš, jenž vyvržen na okraj společnosti sní o tom, že do ní bude přijat, že se stane jejím rovnocenným členem. Michal

Novák ostatně rovněž v této hlavní roli nezklame onu základní jistotu, již se soubor vyznačuje. Připomeňte-li sugestivní scénografii v podobě černou látkou potažených stěn, které lze různě tvarovat a samozřejmě představovat a jež navozují svou expresivitou výraznou atmosféru, pak lze jen konstatovat, že popradská Commedia na 83. JH potvrdila, že úroveň její tvorby je rovněž spolehlivou jistotou.

Jan Císař

VOX POPULI

balonky
překvapení
husy
úžasné
Helium
výborné
vražda
smutek

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací bleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

MY ŽENSKÝ MILUJEME

Rozhovor s režisérem inscenace Testosteron Jakubem Hyndrichem

Mají členové souboru manželky či přítelkyně?

Ano, většina členů má partnerky. Manželky a přítelkyně to berou a na představení chodí.

Jaká je jejich reakce?

Hlavně bych byl rád, aby to někdo nepochopil jako nějaký manifest proti ženám. My ženský milujeme a spíš je to náš pomník pro ženy. Navíc každý z nás má svých vztahů dost, takže jsme si tam potřebovali vyřídit účty sami se sebou. Občas někomu vadí tolik vulgarismů, ale ještě se nám nestalo, aby nám nějaká partnerka řekla, že jsme to přešvihli.

Soubor máte hudebně nadaný. I proto jste zařadili živou kapelu?

Vycházeli jsme z poznámek v textu, kde jsou zařazeny hudební předěly, ale není tam živá kapela. Máme v souboru kluky ze tří kapel a říkali jsme si, že by bylo smutné to nevyužít. Navíc hudební část to vždy trochu nakopne.

Jak velkou úpravou prošel původní text?

Text je skvělý včetně překladu, takže jsme neměli vůbec důvod do něj zasahovat. Měnily se pouze technické věci, například polské reálie jsme nahradili českými. Sa-

mozřejmě některé fóry jsou naše, ale jsou dodané navíc, nikoli na úkor původního textu, který dramaticky drží skvěle.

Bylo pro herce těžké naučit se vědecký text, který by měl být přesný a nedá se v něm moc improvizovat?

Paradoxně nejhorší pro nás bylo zajistit na jevišti práci pro ty, kteří tyhle přednášky poslouchají. Je často těžší být právě tím posluchačem, než tím, kdo právě hovoří a může se herecky vyžít díky textu.

A kam se vydáte po Testosteronu? Jaké máte plány?

Nerad bych pokračoval v čistě mužském souboru a do dalšího špílu bych si rád ob-sadil nějakou slečnu a taky zkusil kluky, jak jim to půjde v kontaktu s ženským. Ale nic konkrétního nemám, jen se na svět podíváme z jiného úhlu, třeba více ženského.

Martin Rumler

HRONOV SE SKLÁDÁ Z OKAMŽIKŮ A TENHLE PATŘIL ČIRÉ DIVADELNÍ ENERGII

Prostějovské Divadlo Point přivezlo na Hronov z volyňského Divadelního pikniku inscenaci činoherní hitovky Testosteron. V roce 2002 jej napsal polský dramatik, scenárista, novinář, herec a režisér Andrzej Saramonowicz tak, že přetvořil svůj původně filmový námět na divadelní hru. Chtěl si ještě před jeho zfilmováním vyzkoušet, jak funguje na divadle. Role psal na míru pro konkrétní herce a zakomponoval do nich to, co v poslední době sami prožívali.

No a dnes je Testosteron jeho nejúspěšnější divadelní hrou. V Čechách a na Moravě ji uvedlo v průběhu několika málo posledních sezón hned pět činoherních souborů (Opava, České Budějovice, Liberec, Kladno a pražské Divadlo Komedie).

Aniž bych chtěl Testosteronu upírat jistou hodnotu, jsem přesvědčen, že jde o průměrný dramatický text, který sám o sobě záruku kvalitní divadelní inscenace věru neskytá. Nezbytným předpokladem k úspěšnému nastudování je inteligentní režijně dramaturgická koncepce a velmi výrazný, osobitý a osobnostní tvůrčí podíl hereckého kolektivu na tvorbě postav i situací.

Prostějovští tým vším Testosteron vybavili vrchovatou měrou. Všechno, co se na scéně děje, je rychlé, věcné a zábavné. Děj se odehrává v reálném čase na jednom místě a herci mají v každém okamžiku co hrát, inscenace nemá hluchá místa. V mantinelech základní dramatické situace pokažené svatby oscilují inscenátoři spolu s autorem důsledně mezi dramatem a situační komedií. Testosteron jako hra o tom, co si

myslí muži o ženách, má potenciál prozradit o mužích mnohem víc. A inscenace to skutečně prozrazuje. O pocitech, o postojích, o úzkostech a hlavně o mechanismu vztahů uvnitř skupiny sedmi různých mužů, hovořících o ženách.

Herci skvěle zvládali průběžné dramatické jednání a perfektně nastudovali vývoj vztahů mezi jednotlivými postavami. Připomeňme, že základní dramatická situace předpokládá u postav příběhu soustavnou konzumaci většího než malého množství alkoholu, což činí na způsob zmíněného průběžného jednání, jakož i na způsob zvrátů ve vývoji vzájemných vztahů, zcela specifické nároky. Herci suverénně balancují mezi tragikou a komediálností. Nechávací ve skvělém timingu vyvěrat smutky z nitra jednotlivých hrdinů a přitom zvládají přesně časovat pointy četných situačních či konverzačních špílů. Nevím o jediné hlášce, kterou by nedokázali prodat, a velmi pozorně si dokáží nahrávat na smeč.

Inscenace má dobrý rytmus a je vysoce múzická. Kromě hereckých výkonů a režie (rozpuštěné neokázale v jednotlivých inscenačních složkách) za to vdčíme perfektní práci s hudbou. Hudební čísla i hudební podkresy obstarávají samy dramatické postavy. V místnosti, kde se večírek koná, jsou prostě nachystány i hudební nástroje. A jak večírek plyne od jednoho panáku k druhému a od jedné životní pravdy k té další, chlapi se tu a tam jakoby spontánně nástrojů ujímají. Tenhle princip dobře dotváří atmosféru horečky zkažené svatební noci. Vol-

Hrajou s takovým zápalem, je vidět, že je to baví. A baví to asi i publikum, protože publikum nadšeně tleská veškerým fórkům, které mně se zdají jako laciné.

Bára z Horního Maršova

I když to nestálo za nic, hrozně oceňuju obrovské úsilí, které za tím stojí. Ale stejně lituju, že jsem z toho neodešel dřív. Myslím, že tady trošku funguje „stádní efekt“. Lidi se smějou, dokud nezjistí, že je i jiný názor. A kdyby tam bylo víc lidí, co se nesmějou, tak někteří, co se smějou, se smát přestanou, a začnou si říkat: „Nojo, vždyť ono je to vlastně hloupý.“

Honza z Jablonce

Skvělá zábava i pro staršího pána, ale myslím, že i pro dámy. Bez rozdílu věku.

Felzmann z Děčínského Sněžníku

ba jednotlivých melodií nepostrádá cit ani ironii. Vrcholný je podle mě moment, kdy ponížený syn už nemá slov, popadne klarinet a zaválí na něj excelentní cituplné sólo, které vydá za tisíc replik. I když závěrečná euforie s písní Kdepak ty ptáčku hnízdo máš má rozhodně taky něco do sebe.

Testosteron podal důkaz, že interpretační činoherní divadlo je stále v kondici. Inscenace snese srovnání podle těch nejprísnejších měřítek a může bezesporu aspirovat na jeden z vrcholů letošního Jiráskova Hronova.

Luděk Horký

KDYŽ MAJÍ HOŠI FORMU

Tenhle článek bude o sportu. Nejspíš o fotbale. Míval jsem kdysi velkou slabost pro týmovou hru slavného katalánského klubu FC Barcelona. Barça devadesátých let minulého století – s Robertem Carlosem, Romáriem, Laudrupem, Stojčkovem a dalšími – byla seskupením mimořádných osobností, které si rády hrály a její borci hráli skvělý fotbal. Testosteronu měli dost a jejich hra měla (pořádný) koule.

V inscenaci prostějovského (týmu) Divadla POINT se také hraje. Hra(ní) přece k divadlu patří, namítnete; tak co je na tom zajímavého? Testosteron má ale ve vztahu ke hře a hraní mnoho dalších rozměrů.

Tak předně, jedná se o interpretaci divadelní hry polského autora, který se už objevil na více českých divadelních kolbištích. Saramonowiczova hra není zcela tradičním dramatem, je spíše sledem různých vyprávění, komentářů a postřehů. Není to ani hra nějak výjimečná, přesto upoutá. Inscenace režiséra (či řečeno jazykem tohoto textu možná spíše trenéra) Jakuba Hyndricha si ale s touto hrou dále hraje. Přehrává ji částečně do českého prostředí, pohrává si s auten-

ticitou jednotlivých herců, vyhrává si s pointami gagů, hraje mu v ní hudba.

Zhlédnuv inscenaci již potřetí, dovlím si ji vnímat jako tekutý, neustále se přeskupující proud slov, akcí, point a písní; vše pospolu se vlní, točí ve vírech, přetéká přes hráze drobných konfliktů a unáší s sebou kupředu jedno jediné téma: jak to vypadá, když muži mluví (bez žen) o ženách. Je v tom přízvěk, je v tom věda, je v tom řád, je v tom hrubost a spousta cynického odstupu. Ale také spousta lásky.

Lze se zajisté pozastavovat nad rozdílností mužských a ženských pohledů na svět, ale Testosteron (v tomto skupenství) je sice o „ženských bestiích“, ale přesto plný laskavého pochopení (pro ně). Lze přirozeně rovněž glossovat skutečnost, že vulgarismus na scéně přece vždy lacině pobaví, nicméně je-li „píča“ metaforická, stává se svého druhu kouzelnou poezií. Lze s ženami polemizovat, ale otázkou je, zda (nám) o to jde.

Testosteron prostějovského souboru si vzal současnou polskou hru a užívá si to, co vše se mu s ní podařilo uhrát.

Jako fanoušek divadla i fotbalu se mohu jen radovat z toho, že se přitom mohu bavit a drze si užívat – a to zcela ne jen díky komice postavené na slově, ale zejména díky těm, kdo hrají, zpívají a svěbytným způsobem i tančí v této „mužsky hořké hře se zpěvy, tanci a souboji“.

Prostějovští hráči si velmi dobře osvojili herní taktiku, vládnou velmi dobrou kopací technikou, vědí, kdy se vrhnout do útoku, umějí si skvěle nahrát a spolehlivě dokáží ubránit získanou převahu. Divák jim přitom není soupeřem, nýbrž dalším (spolu) hráčem.

Klubový slogan v úvodu zmíněné Barčy zní MĚS QUE UN CLUB. S drobným uzarděním, jsa si vědom lacinosti následujících slov, bych si dovolil toto provolání volně parafrázovat a aplikovat i na chlapce z Testosteronu – neb oni jsou také „víc než klub“.

Tento článek byl o fotbale. Psáno v hrací den fotbalové Ligy mistrů, vydáno v hrací den Ligy mistrů s českou účastí. Autorem textu je muž, kterému se představení líbilo.

Petr Christov

VOX POPULI

masakr piča klátit penis
stodesetminut testosteron
burani nic pryč přestávka
sexy surový pičo
zrzeček

*Slovomrak (čti wordcloud)
je vizualizací bleskových
reakcí diváků ihned po
představení. Čím větším
písmem je výraz uveden,
tím vícekrát jej diváci v
souvislosti s představením
pronesli.*

TAK JEDNODUCHÁ SITUACE A PŘECE TAK SLOŽITÁ

Pomalů si lehněte na zem. Uvědomte si své tělo kousek po kousku. A začněte uvolňovat konečky prstů u nohou...

Seminář herecká tvorba vede Hana Franková, která už od roku 1993 působí v divadle Dagmar a patří mezi stálce v lektorském osazenstvu Jiráskova Hronova. Druhým lektorem tohoto semináře je Jan Hnilička, který v této funkci působí druhý rok.

Postupujte dál, k chodidlům, kotníkům, uvolněte lýtka, holeně, stehna. Pánev, boky, všechno je uvolněné...

Prvním cvičením nemohlo být nic jiného než zaplňování prostoru, neboť umět v prostoru fungovat je jedna ze základních hereckých dovedností. A protože se jedná o herecký seminář, vrátili se všichni po tom, co zaplnili dostatečně prostor, ke svým připraveným monologům. Jak jsem zjistil, věnovali se jim už předchozí den. Sedli jsme si k jedné zdi učebny a čekali na vystoupení. Ale k mému překvapení ještě Hana řekla: „Máte deset minut na přestávku, během níž si ke svému textu vyberte co nejabsurdnější činnost. Přestávka utekla jako voda a já se už nemohl dočkat a ani jsem se neodvážil hádat, co to uvidím. Přišla dívka, klekla, opřela se o ruce a začala dělat kliky. Při tom mluvila k děťátku vysokým hláskem a s úsměvem na tváři. „Pokus se to říkat, jako by sis to připravovala,“ řekla Hana. Záměr byl jasný. Vyčistit text od jakýchkoli příkras. A skutečně. Hlas se snížil. Mimika také.

Ležte na pláži, cítíte, jak vámi prostupuje teplo z písku, a je vám báječně.

Vskutku každý výstup měl něco do sebe. Za zmínku určitě stojí ten, v

němž jedna ze seminářistek nadávala na šéfa a opět používala vyšší hlas, než je její skutečný. Hana seděla. Čekala. Pak najednou řekla: „Davide, běž si támhle lehnout a vedle sebe polož tohle tričko. A ty,“ obrátila se na vystupující, „ty mu ho během svého monologu navlíkej.“ Nutno ještě dodat, že David je jednoznačně nejstatnějším chlapem semináře HT. A skutečně přišla změna. Snížil se hlasový rejstřík a textu tato změna přidala na uvěřitelnosti.

Představte si, jak se vaše páteř proměnila v hada, jak se pomalu začíná hýbat, jak jeho tělo klouže s tím vaším po písku...

Seminaristé se rozdělili na dvě skupiny. Jedna odešla dolů s Hanou, aby mohli cvičit své výstupy (také již dříve studované „minutové hry“), a druhá zůstala s Honzou v horní učebně a zkoumala možnosti pohybu. Každá polovina pak jen přešla a vyzkoušela si i druhou variantu. Začneme s dolním stánovištěm. Při rozboru minutových her docházelo k zajímavým modelovým situacím: „Takhle ne, přátelé.“ I když dlouho divadlo dělám a různé pedagogické postupy mi nejsou cizí, přesto se neubráním úžasu nad čistotou divadelnické profese. Jak i ta nejobyčejnější situace má mnoho různých dalších kanálků, jež musí herec naplnit, aby byl ve své roli uvěřitelný. Například: karkulka přide domů, je tam babička a karkulka povídá: „Ahoj, babi.“ Důležité je, s jakou náladou holčička přichází domů, jestli tam babičku čeká,

musí se rozhlédnout, musí vidět, co babička dělá, rozhodnout se, jestli jí chce pomoc, a nebo si jí vůbec nevšímá a jde rovnou k věci, protože je té noviny tak plná. Tak jednoduchá situace a přece tak složitá...

A vlny se dostávají po písku stále dál, až vás obklopí voda a jemně si s vámi pohrává.

Honza dělal cvičení pohybová, neb tělo samotné je prvotním nástrojem hercovým. Pokynul svým svěřenčům, aby utvořili dvojice. Jeden byl loutkou a druhý měl za úkol s ní manipulovat. Nejdříve čímkoli, pak nesměl používat prsty a dlaně, potom celé ruce a nakonec se ani nesměl od své loutky odpojit. A jak tak loutkář se svou loutkou pohyboval a byl jí stále blíž a blíž, přestal pohyb vytvářet, přestal být vodičem, stal se součástí pohybu. A právě o to Honzovi šlo.

A vlny se zvedají a zvedají pomalu i hada...pak se moře sklidní a odnese vás zpátky na pláž. A vy se pomalu probouzíte...

Vít Malota

PRACOVAT S LOUTKOU CO NEJJEDNODUŠEJI

Na semináři Loutka a její vyjadřovací schopnosti panovala neuvěřitelně tvořivá a příjemná nálada. Seminář pracuje podle mého v docela rodinném počtu. Okamžitě na mě dýchla svěžest a čerstvost jejich nápadů. Až na konci jsem se dozvěděl, že všichni za sebou měli dlouhou, tvořivou noc. Nejen energičtější ze všech – lektor Tomáš Běhal, šel prý spát v šest ráno.

Tématem dnešního semináře byly loutky zvané „Manekýni“. V minulých lekcích předcházeli maňásci, marionety a javajky. Povedlo se mi zjistit, že do budoucna plánují animaci předmětů a na konec půjdou do přírody, aby si z různých materiálů vyrobili loutky vlastní. Ty by se pak měly objevit na závěrečné předváděčce, bude-li.

Seminaristé si s různými Manekýny navzájem předváděli drobnou etudy. Pochytil jsem, že asi nejtěžší na tomto uměleckém řemeslu je pracovat s loutkou co nejjednodušeji. Zvláště u malých loutek je třeba pohyb zjednodušit, rozfázovat a vyčistit. Dalším nešvarem je, když se vodič pohybuje sám místo loutky. Objevovala se témata jako „písnička“ nebo „vzpomínka na dětství“. Na konci se vytvořily tři větší skupinky, které měly secvičit větší celek na témata „Pustý ostrov“ a „Politika“. Do druhého tématu se nikomu nechtělo, a tak bylo téma „Politika“ nahrazeno tématem „Cirkus“...

Během semináře jsem se seznámil s mnoha zajímavými loutkami. Mezi nimi ale jasně vyčnívala hvězda. Byla to největší loutka – žlutý flekatý panák. Došlo mi, že jsem se setkal s osobností, na kterou člověk jen tak nenarazí, a tak jsem se rozhodl udělat s panákem rozhovor.

Dobré dopoledne, milá loutko. Nejdříve bych se zeptal na jméno, a odkud jste?

Já jsem pan Manekýn a jsem z DAMU.

Jak jste se dostal sem na Jiráskův Hronov?

Přijel jsem v tašce, jeli jsme vlakem asi tři hodiny, jeden přestup, musel jsem se mačkat s Marionetama... No, bylo to těžké. Nakonec nás sem ale náš hrdinný Tomáš vytáhnul.

Co si myslíte o Tomáši Běhalovi?

No... Někdy docela upovídaný, ale myslím, že má cit pro lidi... Myslím, že jim občas i dokáže něco předat. Ale jinak je to samozřejmě o všech, není to jenom o Tomášovi, ten rozhovor...

A co si myslíte o seminaristech?

(Znechucený pohled do dálky)
No, tak samozřejmě jsou to hrozně šikovní lidé a od pondělka se tak zlepšili, že by se to dalo dneska klidně utnout. Jsou to profesionálové, co o tom jiného říct.

Ted' taková teologická otázka. Jste věřící? Věříte ve vodiče? Myslíte, že vás někdo vede?

Myslíte si, že jsem někdy nějakého vodiče viděl? Jeden slavný slovinský herec říká, že loutka se pozná podle toho, že má ruku v zadku. Nevím no, já tam nic nevidím. Ale určitě musí někde existovat nějaký vodič, něco, co je nad náma, posouvá naše kroky a dává nám hluboký význam.

A co váš názor na politiku? Jak to vypadá s vaší loutkovou vládou?

Myslíte politická situace momentální loutkové vlády? V podstatě mě

to uráží. V podstatě se stydím za to, že jsem loutka. Dostává se to do takových obrátek, že si připadám jak něco méněcenného.

Takže co si myslíte, že je lepší být loutkou než člověkem?

Tedy to jsou otázky, filosofické... (patetické gesto k nekonečnu) Být nebo nebýt... to je otázka! O to tu běží! Ale já věřím v to, že loutky mají daleko lepší výrazové prostředky a jsou uvěřitelnější než obyčejná činohra, ale to nechci tady na Hronově shazovat. (poklepe na diktafon) Vyškrnout, jo?

Z pohledu loutky; myslíte si, že Loutkářská Chrudim je klíšé?

To teda taky nevím, jestli se k tomu mám vyjadřovat... (zvažuje) No, potkal jsem tu Michala Drtinu... Heleďte, Loutkářská Chrudim klíšé není, možná je spíše klíšé v tom, jak se vede, nebo co se od ní čeká...

Chtěl byste něco vzkázat lidem?

Tak ať maj rádi loutky. A hlavně, ať to nepoužívaj jako nadávku – že je někdo loutka. To si nezasloužíme. A my, loutky, vás máme rádi...

Jan Mrázek

V dalším díle našich sond do duší a názorů hronovských obyvatel nám na otázky odpovídala Denisa Bílková.

Jak Hronovští vnímají festival?

Myslím si, že se jim poněkud vzdaluje charakter představení, která jsou dnes spíše pro divadelníky než pro obyčejné lidi, kteří zde žijí a vnímají divadlo z laického pohledu. Řekla bych, že se zde hraje spíše experimentální divadlo a divadlo pro ty, kteří dramatickému umění rozumí. Pro Hronovské jsou tedy podle mě představení hůře uchopitelná.

Říká se, že někteří lidé z Hronova raději v průběhu festivalu odjíždějí na dovolené. Je to pravda?

U mě je to třeba naopak. Z Hronova jsem se odstěhovala a na festival pravidelně přijíždím. Jsem zde třikrát do roka a spíše přijedu na Jiráskovy oslavy, než abych odjížděla. Proto tu

vlastně v současné době jsem.

Jak se místním zamlouvá festivalový ruch?

Vedle Hronovské pouti a dalších akcí, třeba trhů, se rozhodně jedná o zpestření. Pro místní je to příležitost vyjít do města, setkat se s přáteli. Pro místní je to určitě oživení každodenního života.

Existují kontakty mezi domácími a hosty festivalu?

Žádné vlastní zkušenosti na toto téma nemám. Určitě se lidé setkávají v hospodách a mohou se seznámit třeba v parku. Hodně lidí má také ubytované hosty u sebe v soukromí. Jinak bych neřekla, že se jedná o nějakou zásadní příležitost k navazování přátelství. Podle mě to spíš platí mezi divadelníky. Že by se Hronovští hodně přátelili s divadelníky, o tom ze své zkušenosti nevím.

Honza Švácha

HYSTERICKÝ SLOUPEK

Dnešek bude výzva, od prvního hysterického sloupku o tom nebylo pochyb. U některých souborů stačí, když si napíšu do programu název. Testosteron. Sedím na zábradlí před sokolovnou a cpu si pusku žvýkačkami značky Suffragette. Mávám informační brožurou a snažím se se zchladit i zvířit vlastní odhodlání. Naskytá se mi naprosto neunikátní příležitost nechat si zase opláchnout obličej genderově nekorektní arogancí. Nu což, jistě už jsem v životě zažila delší dvě hodiny, říkám si, spoléhaje na částečnou anestezii způsobenou nedostatkem kyslíku. Hanba mi. Hanba mi za to množství předsudků, se kterými jsem do sálu šla. Pokud jsem včera oslavovala mladé soubory za nadhled, odvalu a upřímnost v portrétování ženského světa, musím dnes rovnoprávně udělat to samé. Samozřejmě došlo na

bitky, macho výroky a poměrování primárních pohlavních znaků, to ale k mužskému světu zřejmě patří natolik, že by bylo naopak pokrytecké je vypustit. (Ostatně, co by z onoho mužského světa zbylo, když se tak stalo.)

Musím hluboce ocenit odvalu, se kterou pánové odkopali své růžové spodničky. Dát najevo cit, zranitelnost, bezradnost a přiznat vlastní přízemnost s nadhledem, to chce opravdu „největší koule“. Laskonkou na dezertním podnose se pro mě stává zveřejnění skutečného vztahu muže k romantice, který krásně doplňuje předchozí odhalení v představení Rozpal mě, sakra! Díky, chlapi, že jste mužně přiznali i to, o čem se tak rádi tváříte, že vám to není vlastní. Proto dím: Děloha není stigma. Ani když ji má chlap.

Petra A. Jirásek

Sponzoři

83. Jiráskova Hronova

Wikov MGI a.s. generální partner

Založeno 1872

PIVOVAR NÁCHOD

Primátor a.s. Náchod

Saar Gummi Czech, s.r.o.

STRABAG a.s.

Marius Pedersen

Marius Pedersen, a.s. Hradec Králové

Český rozhlas Hradec Králové

HAŠPL a.s. Velké Poříčí

D-energy s.r.o. Rychnov nad Kněžnou
Sico Rubena, s.r.o., Velké Poříčí
DABONA s.r.o. Rychnov nad Kněžnou
TSR Czech Republic s.r.o.

Česká spořitelna, a.s.

DLNK s.r.o.

COROLL s.r.o. Hronov

Vodovody a Kanalizace, a.s. Náchod
Internet2 s.r.o.

Konica Minolta Business Solutions

Czech, s.r.o. Hradec Králové

Pekařství „U Zvonu“ Náchod

Veba a.s. Broumov

GOLEMPRESS

DNES

14:15 - jídelna Hotelové školy
Problémový klub

17:00/A,C, 19:45/B,D - JD (80')
DS KOREK Praha
K. J. Erben, J. Holec: Kytice

16:15/B,D, 19:30/A,C - SJČ (45')
Divadlo Point Prostějov
J. Wolker, A. Procházka: Nahý Wolker

15:00/A,C, 17:30/B, 21:25/D - Sok (95')
Dva ve jhách
Dva ve jhách: ZeZásuvek
Antonín Puchmajer D.S.
Antonín Puchmajer D.S.: Spánek nikdo nevolá

23:15 - SJČ (120')
Divadýlko na dlani Mladá Boleslav
S. Briggs, P. Matoušek: Muži ve zbrani

15.00 - park
ZLATÉ SLUNCE - festival amatérských folkových skupin

24:00 - malý sál JD
Diskusní klub

Zpravodaj 83. Jiráskova Hronova 2013

Vydává organizační štáb.

Redakce: David Slížek (šéfredaktor, zlom),
Petra Jirásková, Jan Švácha, Martin Rumler,
Vít Malota, Jan Mrázek, Ivo Mičkal (foto)

Web festivalu: <http://jiraskuvhronov.cz>

E-mail redakce: redakcejh@centrum.cz

Tisk: KIS Hronov **Cena:** 10 Kč

Sponzor tisku: Konica Minolta

Neprošlo jazykovou úpravou!

RUBRIKA

MYŠELÍN

malý průvodce hronovskou gastronomií

Zelenina na bylinkovém másle

Cena: 59 Kč.

Množství: Odpovídající

Chuť: Velejemná

Nádobí a příbor: Talíř porcelánový, příbor nerez

Prostředí: Předsálí sálu Josefa Čapka

Maso přináší návštěvníkům festivalu požitek hned na několika místech. Namátkou stačí jmenovat Baštu, vepře na roštu či Radnici a Stellu. A to jsme pouze na náměstí. Dlouho jsem hledal pokrm čistě zeleninový, abych vyvážil již zmíněné lukulské hody. S oblibou si doma dusím kořenovou zeleninu, a tak jsem hledal něco podobného. V téměř každé hronovské restauraci mají výtečné saláty. Od řeckého, přes šopský až třeba po caprese. Dušenou zeleninu jsem ovšem našel až v Čapkárně. Spousta mrkve, hrášek, květák a všechny další podstatné ingredience se snoubí v harmonii podepřené sametovými spodními tóny bylinkového másla.

Resultát: Výborné pro lehčí oběd v současných parných dnech. Nezatíží žaludek a skvěle se hodí pro celý zaživačský trakt ničený v posledních festivalových dnech. Zdroj vláknin a vitamínů.

Honza Švácha

BÁSEŇ

Hronovská noční melancholie

Večer se už zvolna ke tmě propíjí

Už nás opouštějí

nebylo - bylo - pomíjí

Zůstávám

s černou tmou a červeným

Každým dnem

pořád mín a méně vím

Měsíc kreslí stíny temnou magií

Už nás propouštějí

... jako čas nás zabíjí

Zůstávám

s představou a tramínem

Každým snem

víc či méně nevinně

Motýlí křídla víček zvedají

Už nás opouštějí

už nám nedají

Zůstávám

poztrácený pro něhu

tichou vodou

která mele u břehů

Ladislav Vondrák